קצד א ב מיי׳ פכ״ב מהל׳ אישות הל׳ טו טו

יג וסעי' טו: קצה ג מיי שם הלי ו

קצה ג מיי שם הלי ז טוש"ע שם ס"ט: קצו ד שם סעי טו: קצו ה מיי שם הלי יו ופי"ד מהלי טוען הלכה א סמג שם וסי לה

מים מ"ח שם וטוש"ע ח"מ סי

קנא סעיף א:

מוסף תוספות

א. אב, זמן שהיא תחתיו אינה יכולה לבטל המכר והמתנה בשביל שעבוד

כתובתה. תוס' הרא"ש כתוכות פא. ב. וכן כתב

למופות שת. ב. זכן כווב רש"י ז"ל בפירושיו בפרק מי שהיה נשוי (יבמות צה.). ר"ן, ועי"ש נטעס

מתני׳ באותז שלש שדות

מותי באוזון שלש שווזו בלבד הוא שמקחו בטל מיד כפשטא דמתניי, והנך לכשתבא לגבות כתובתה

מהם, דלאו בעל דברים

דלקוחות היא עכשיו, ודקוחות היא פכשה, [אבל] הוא עצמו מוציאה מיד הלקוחות כמי שמוכה דבר שאינו שלו. רמנ"ן. T. דלר"מ נמי יוצא בשן

. ועין לאיש. תוס׳ ב״ק 5.

ה. דדריש וגכי דיז יום או וו. דדריש (גבי דין יום או
יומים) כספו המיוחד לו
וה"ג עבד המיוחד לו,
ועבד מלוג אין מיוחד
לשניהם שלזה יש פירות

ולזה יש גוף ואין זה קרוי

. בעלים ואפי׳ שניהם יחד

אינם יכולים למוכרו וכמו

ולפיכך אפי׳ הוציאה האשה את עינו והאיש

הפיל את שינו או אפי׳

הפיל את שינו או אפי״ הוציאו את עינו או הפילו את שינו שניהם, אינו יוצא להן. לקנ״ל כ״קל. 1. דאין לו כח לשחרר קנין הגוף של אשה, אבל בדין יום או

יומים שהוא תחתיו ויש לו

דקנין פירות כקנין הגוף

דמי. מוס׳ שם.

ג. אבל

א אכל

הדבר.

ל) [ב"ק ל.], כ) ב"ק פח: ב"מלה. לו: לקמן קלט: כמובות נ. עח:, ג) ב"ק ל., ד) [שבת קלה. וש"נו,

תורה אור השלם

1 אַךּ אִם יוֹם אוֹ יוֹמֵיִם יָעֵמֹד לֹא יָקַם כִּי כַסְפּוֹ שמות כא כא

גליון הש"ם

תוכ" ד"ה אילימא בו" אבל קשה להרשב"א. קשה ל הרשב"א. קשה ל הי המתקשן היה מוקי לה בשאר נכסים. דלתא ידע דתלישאה בעל המוכד לתא ידע דתלישאה בעל החור בעל היהי בשאר נכסים מונח לא הרוב תוכן בעל הודע היהי בשאר נכסים אלא הרוב תוכן בעל הדוב היהי בשאר נכסים היהי בעל היהי בשאר בעל היהי בעל היהים בעל היה בעל היה בעל היהים בעל היה בעל היהים בעל היהים בעל היה בעל היה בעל היה בעל היהים בעל הי אלא דהיה מוקי (בג' שדות ובנכסי תלוג ווו) רק בג' שדות ומדמי מסברת נ"מ לג' שדות לענין נ"ר והתרלן חידש לו דמדברי רבה בר ר"ה דע"כ בא למעט דבנ"מ לא אמרי׳ נ״ר ול״ע:

הגהות הב"ח

(א) גמ' דהויא לה אינה: (3) רשב"ם ד"ה ה"ג והם אמר אממר וכו' עבדה ליה ואמא: (ג) ד"ה ואיבעית אימא אממר אפילו כשמכרו:

מוסף רש"י איש ואשה שמכרו בנכסי מלוג. אפילו מכרו שניהם כאחד, לא עשו ולא כלום. שאינו לא לזה ולא לזה ואם שחינו כם כזה וכם כזה וכם כזה ומם מת אחד מהם זה הנשאר מוליא מידי הלקוחות, ולא דמו לשותפין דעלמא, דהתם ינו לפותפין מעלות, ליחום יש לזה חלק בכולו ליטול חלי וכן לזה, אבל הכא כולן קנויין לה לגוף וכולן קנויין לו לפירות וליכא מיוחד לא לזה ולא לוה (ב״ק צ.). באושא התקינו. כשהיתה סנהדרין התקינו. מסימה פנהדרין בחושה שגלתה ושבה ש סנהדרי גדולה, מדממרין בר"ה (לה), גבי עשר מסעות (ב"ם לח.), האשה שמכרה בנסי מלוג. הקרן (כתובות בנסי מלוג. הקרן (כתובות ב) להיות הבעל אוכל פירות ב) להיות הבעל אוכל פירות ממייה וגוף הקרקע יהיה ללוקח לכשתמות (ב־ם דה) שאם ימות בעלה יחכה בהן וויכשה אום מתות היא וייכשה בעל יפסידו, ונכסי מלוג הן נכסים שנפלו מבית הן נכסים שנפלו מבית בעל יפסידו, והנסי תנוג הן נכסים שנפלו מבית אביה או שהכניסה קרקעות שלא נישומו בכמובתה ולא קיבל בעל עליו אחריות ואוכל פירומיהן בחייה כתקנת וחוכנ פירותיהן נחייה כמקנת חכמים תחת פרקונה, ולהכי מיקרי מלוג, שמולגן ומחסרן בעל, שאוכל הפירות כמליגת הראש (רשב"ם לקחן קלפ:). רמתה. ובעל יורש אותה דמותה. ופכל יונש מותם צבר מורה (ב"מ צה). הבעל מוציא מיד הלקוחות. גוף הקרקע, והכי מוקי לה בפרק האשה בכתובות (עמו) מקות האשה בגופה של קרקע לאחר מיתה (ב"מ לה.) דשויוהו רבנן כלוקח והוא לוקח ראשון לבק כפקס האת טקח יחשת (כתובות ג) האנ"ג דבעלמא קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי, בעל בנכסי אשתו אלמוה רבנן לשעבודיה משום איבה רבנן לשעבודיה משום איבה יהוי כלוקח ראשון (ב"ק פח:). המוכר את עבדו. עבד כנעני, לאחר, ופסק עמו. המוכר עם הלוקח, עלמנת ששמשנו עוד שלשים יום ב״ק צ.). הראשון ישנו (ב־ק צ.). הראשון ישנו בדין יום או יומים. אם הכהו במוך שלשים יום הללו ולא מת תחת ידו אלא עמד יום או יומים חי אינו נהרג, יום או יומים חי אינו נהרג, יום או יומים וגר, אבל יום או יומים וגר, אבל יום מו יותים וגדי, מכל שני אם הכהו בתוך שלשים יום הללו שהיה בבית ראשון, אינו בדין יום או יומים, ונהרג עליו אפילו מת מחולי וה לפוף שלש שנים, דהנין פירות שהוא קנין לראשון כקנין הגוף דמי ולאו דשני הוא (שם).

ואחת שיחד לה בכתובתה. לא נכתב בתוך השטר אלא לאחר נישואין ייחד לה אחת משדותיו ועשאה אפותיקי לגבות ממנה כתובתה ומיהו כל שדותיו משועבדים לה בתוך שטר הכתובה אלא על זה בוטחת יותר הואיל ויחדו לה בפני עדים: ה"ג ואחת שהכניסה לו שום משלה.

שדה שהכניסה לו מבית אביה ושמו אותו וכתבו שוויו בשטר הכתובה שקבלו עליו הבעל בדמים והן נכסי לאן ברול שאם פחתו פחתו לו ואם הותירו הותירו לו וזהו שכותבים ודה נדוניא דהנעלת ליה מבית אבוה כך וכך ממון סך הכל קיבל עליו החתן בכך וכך דינרין וגם זה השדה משעבד לה עם שאר נכסיו של בעל אלא שעל זה בוטחת יותר בשעבודו הואיל ומבית אביה הכניסתו. ומג' שדות הללו אם חזר ולקח מן האשה מקחו בטל דאמרה נחת רוח עשיתי לבעלי. והמתרץ עלמו מפרש והולך לסיים תירוץ שלו למעוטי מאי כלומר ולמעוטי מאי נקט ג' שדות הללו דהוי מקחו בטל ולא שדה אחרת אילימא למעוטי שאר נכסים וקרקעות של בעל המשועבדין לה דאם חזר ולקח מן האשה יהא מקחו קיים ולא תאמר נחת רוח עשיתי לבעלי והכי קאמר רבה בר רב הונא לא נצרכה כו׳ כלומר אין משנה זו מדברת בשאר נכסים אלא בהנך ג׳ שדות דכיון דמשועבדין לה כל כך שהן מיוחדין לה ודחי לא גמרה ואהנייה אלא נחת רוח עשתה לבעלה אבל בשאר שדות שאין משועבדין לה כל כך שאין מיוחדים לה ודאי גמרה

ואקנייה ולא מלית אמרה נחת רוח עשיתי לבעלי והוו מקחו קיים: כל שכן. דמנית אמרה נחת רוח עשיתי לבעלי: דהויא לה איבה. אם לא תמכור לו ללוקח מבעלה וכל שכן דהוי מקחו בטל ותטרוף האשה ממנו כתובתה כשתתגרש או ימות בעלה דאי לא כתבה ליה ללוקח אמר לה בעלה עיניך נתת בגירושין או במיתה וסבורה את לגבות כתובתך כשאמות או אגרשך ולכך אין את מנחת למכור מנכסי כלום אבל בהנך ג׳ שדות לא אמר לה בעל הכי דמאחר שייחדם לה דין הוא שתערער במכירתן והלכך רבותא הוא דקאמר לא נצרכה האי דתני מקחו בטל לא מבעיא בשאר נכסים דמילתא דפשיטא היא דמלית אמרה נחת רוח עשיתי לבעלי כדי שלא יאמר עיניך נחת בגירושין ובמיתה אלא אפי׳ בהנך ג׳ שדות דליכא למימר הכי אפ״ה מקחו בטל דכיון דמ"מ אינן שלה לגמרי כי אם של בעל מצית אמרה נחת רוח עשיתי לבעלי: אלא ודאי למעוטי נכסי מלוג. אתא רבה בר רב הונא דבהנהו אמר אם לקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה מקחו קיים דכיון דשלה הן אינה יגורה מבעלה ויכולה למחות לבעלה שלא ימכור ולא מצית אמרה נחת רוח עשיתי לבעלי ומתני׳ נמי דקתני [לעיל מב] אין לאיש חזקה בנכסי אשתו הא ראיה יש בנכסי מלוג מיירי דכיון דהנכסים שלה לא מלית אמרה נחת רוח עשיתי לבעלי: ה"ג והא (כ) אמימר כו'. וקס"ד השתא דהכי קאמר איש שמכר ואחריו האשה לא עשו כלום דמלית אמרה נחת רוח כו' וכל שכן אי זבנה לבעלה דנחת רוח עבדה ואמאי קדייקא מתניתין הא ראיה יש: ומשני כי איתמר דאמימר. לא שמכרו שניהם ביחד אלא איש או אשה קאמר כגון היכא דובין איהו לאחר ומית דאתיא איהי האשה ומפקא מן הלקוחות גוף הקרקע

והפירות מכאן ואילך שבעל אין יכול למכור אלא הפירות שהן שלו בחייו וגם הגוף אם חמות אשתו ויירשנה הוא אבל אם ימות הוא היא תיטול נכסי מלוג שלה הלכך האיש שמכר לא עשה ולא כלום לגבי הכי שאם ימות בחיי אשתו היא תקח נכסי מלוג שלה א"נ אם מכרה היא גוף הקרקע בלא פירות שהרי הפירות של בעל הן

ואחת שיחד לה בכתובתה ואחת שהכניםה לו שום משלה למעומי מאי אילימא למעומי שאר נכסים כל שכן דהויא (4) ליה איבה דאמר לה עיניך נתת בגירושין ובמיתה אלא למעומי נכסי מלוג האמר שמימר איש ואשה שמכרו בנכםי מלוג לא עשו ולא כלום כי איתמר דאמימר יהיכא דזבין איהו ומית אתיא איהי ומפקא א"נ זבנה איהי ומתה אתא איהו ומפיק . בתקנתא דרבנן וכדר' יוםי בר חנינא ∘דאמר רבי יוםי בר חנינא באושא התקינו האשה שמכרה בנכסי מלוג ומתה הבעל מוציא מיד הלקוחות אבל יהיכא דזבינו תרוייהו לעלמא הא"ג זבנה איהי לדידיה זבינה זביני ואיבעית אימא אמימר דאמר כר' אלעזר דתניאי המוכר את עבדו ופסק עמו שישמשנו שלשים יום ר' מאיר אומר הראשון ישנו בדין ייום או יומים מפני שהוא תחתיו והשני אינו בדיז יום או יומים מפני שאינו תחתיו קסבר מקנין פירות כקנין הגוף דמי ר' יהודה אומר השני ישנו בדין יום או יומים מפני שהוא כספו הראשון אינו בדין יום או יומים שאינו כספו קסבר קנין

מחת פרקונה ואח"ר מתה לא עשתה ולא כלום ולא נאמר מאחר שמתה אין לגעל עוד פירות שהרי לא יפדנה עוד וגם גוף הקרקע לא ירש מאשחו אע"פ שהבעל יורש את אשתו שהרי מכרה גוף הקרקע בחייה אי אפשר לומר כן אלא אתי בעל ומפיק כמו שהתקינו באושא כשהיתה סנהדרין לשם באחת מי׳ גליות שגלתה סנהדרין כדאיתא בראש השנה (דף לא.) וכדר׳ יוסי בר׳ חנינא כו׳: הבעל

מוליא מיד הלקוחות. כדמפרש טעמא בב"ק (דף 3.) דאלמוהו רבגן לשעבודא דבעל משום איבה ועשאוהו לוקח ראשון. ומיהו להכי אהני מכירת האשה שאם ימות בעלה בחייה יטלם הלוקח: אבל היכא דובינו סרוייהו לעלמא. הוא מכר את הפירות והיא מכרה את הגוף: א"נ ובנה איהי לדידיה. לבעלה: ובינייהו וביני. ולא מציח אמרה נחת רוח עשיתי לבעלי דבשלה לא עבדה נחת רוח דלא

קפיד עליה בעל. והלכך שפיר קדייקא מתני׳ הא ראיה יש שאם יש לו שטר או עדים שמכרה לו אשתו נכסי מלוג שלה הוי המקח

קיים: ואי בעית אימא אמימר. (a) כשמכרו שניהם ביחד לאדם אחד קאמר דלא עשו ולא כלום ואפילו לקח תחלה מן האיש וחזר ולקח מן האשה וכ"ש היכא דמכרה היא לבעלה דלא הויא מכר ומיהו לא תקשי ממסניתין דדייקא דהוי מכר דאמימר דאמר כר" אלעור ויליף טעמא מקראי דדבר של שני שותפין שהגוף לזה והפירות לזה אין כח לשניהם למכור דלא זה קרוי בעליו ולא זה קרוי

בעליו ומתני׳ דרבנן דפליגי עליה דר׳ אלעזר: שישמשלו. למוכר: הראשון. אם הכהו ומת לסוף שני ימים מחמת הכאה זו: ישנו

בדין יום או יומים. יעמד לא יוקם (שמות כא) ופטור דאילו מכה לישראל חבירו אם מחמת מכה זו מת אפילו לפוף שנה נהרג כדנפקא לן מונקה המכה [20] מלמד שחובשים אותו כו' (פנהדרין דף עמ:): מפני שהוא החתיו. עדיין כל ל' יום וכתיב ומת תחת

(גיטין דף מו:) המוכר שדהו לפירות פירות לאו כקנין הגוף דמי ר' יוםי אומר משום דאין דרך למכור עבד כענין זה שניהם אלא משכיר אותו לעשות מלאכה: יוקס בעמידת יום או יומים. אין להקשות השתא בעמידת יום לא יוקס כ"ש ביומים דרש"י פי' בפרשת וחלה המשפטים חיזהו יום

אילימא למעומי שאר נכסים. גפ׳ האשה שנפלו (כמוצות דף פא.)

(גיטין דף נה:) לקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה מקחו בטל הא

אוקמינן בג' שדות והקשה ה"ר שמואל דכ"ש בשאר נכסים איירי

גבי הרולה למכור בנכסי אחיו פ"ה דהא דתנן בהניזקין

כדמשמע הכא לכך נראה לר"י לפרש

מקחו בטל משעת טריפה א וג׳ שדות

לאו למעוטי שאר נכסים ואפילו בג'

שדות מקחו קיים עד שעת טריפה

ויש ליישב פ״ה דמקחו בטל משמע

בטל לאלתרב וה״פ למעוטי מאי דלא

מציא אמרה נחת רוח עשיתי לבעלי

אילימא למעוטי שאר נכסים דלא

מטרוף לגמרי כ״ש דהויא לה איבה ג

והא דלא קאמר למעוטי שאר נכסים

דאין מקחו בטל לאלתר דמשום הא לא

הוה לריך למימר לא נלרכה אלא לאותן

ג׳ שדות דפשיטא הוא דאין מקח

בטל אלא באותן ג׳ שדות דהא כל אדם

מוכר קרקע המשועבדת אלא ודאי

לא איצטריך לאוקומי באותן שלש

שדות אלא למעוטי שאר נכסים דלא

טרפה כלל ®אבל קשיא לרשב״א דהיכי

מצית למימר דפשיטא ליה דבשאר

נכסים אין מקחו בטל לאלתר הא

מקמי דמוקי לה הכא באותן ג' שדות

הוה ס"ד דמיירי בשאר נכסים ואע"ג

דקתני מקחו בטל: המובר עבדו

ע"מ שישמשנו ל' יום. הא דלא נקט

המוכר עבדו לפירות כדנקט בהשולח

שהוא כיומים הוי אומר מעת לעת: קסבר קנין פירות בקנין הגוף רמי. דאי משום דדריש תחתיו ה"ל כתיב כספו ומנא ליה דתחתיו דוקא טפי מכספו אלא משום דסבירא ליה קנין פירות כקנין הגוף דמי סברא הוא שלא יועיל קנין פירות להיות כקנין הגוף אלא לענין שלא יצא בשן ועין לאשה אבל לענין שיצא לאיש לא דלא אלים להפקיע קנין פירומיו את קנין גוף דאשה שיצאו לחרותי אי נמי דלא דמי קנין פירות דבעל שלא היה

וא"ת א"כ הוה ליה למימר שניהם אינן בדין יום או יומים כדאשכחן בהחובל (ב"ק דף פט: ושם) דתני חדא עבדי מלוג יולאין בשן ועין לאשה אבל לא לאיש ותניא אידך לא לאיש ולא לאשה ומסיק דכ"ע לית להו תקנת אושא ובקנין פירות כקנין הגוף דמי קמיפלגי מר סבר כקנין הגוף דמי ומר סבר לאן כקנין הגוף דמי אלמא הא דחשיב קנין פירות כקנין הגוף דמי לא מהני שיצא לאיש אלא לענין שלא יצא לאשה ור"י בר ברוך ל"ג ובקנין פירות כקנין הגוף דמי קמיפלגי אלא ה"ג דכ"ע לית להו תקנה ובפלוגתא דהני תנאי כו' והא דקתני לאשה אבל לא לאיש כר' יהודה וההיא דקתני לא לאיש ולא לאשה כר׳ אלעזר דאמר שניהם אינן בדין יום או יומים ואפילו שניהם יחד אין יכולין לשחרר הומשום הכי לית להו תקנת אושא דלר׳ אלעזר אין מכירתו כלום הלכך לא שייך לר׳ אלעזר מקנת אושא דתקנו שהבעל מוליא מיד הלקוחות ולדידיה אין כאן מכירה כלל ויש לתרץ בדוחק גירסת הספרים דהתם

רבינו נרשום

אילימא למעוטי שאר נכסים הידיה כל שכן. הוא דמקחו דידיה כל שכן. הוא דמקחו בטל דמצית למימר נחת רוח עשיתי לבעלי דאי לא שבקתיה למבעל ליה מנכסיה מידי הויא ליה לבעלי איבה בהכי. דאמר לי להכי את מקנטת אותי שאין את מנחת לי למכור כלום כדי מנחת לי למכור כלום כדי שאגרשך ותטול כתובתך מהן או רצונך שאמות בחייך כדי שתטול כתובה מהן ולהכי לא מחיתי ומכרו מהן ולהכילא מחיתי ומכוד בטל: אלא למעוטי נכסי מלוג. שאם מכרן הבעל בפניה ושתקה מקחו קיים דאין יכולה לומר נחת רוח . עשיתי לבעלי משום הואיל עשיתי לבעלי משום וואיל דהגוף שלה ולא של בעל איבעי לה למחויי: והאמר אמימר איש או אשה שמכרו נכסי מלוג לא עשו ולא כלום: דאמר כר' אלעזר: יפסק עמו. המוכר ללוהח: יוקם: שני. אם הכהו בתוך י. אותן ל' יום אע"פ שמת אחון לי יום אעיפ שמו לאחר יום או יומים יהרג המכה ובעבד כנעני (גר) קמיירי: קסבר. ר' מאיר להכי ראשון ישנו בדין יום או יומים משום דסבירא ליה ארומים משום ו טביו א ייוד קנין פירות שיש לו בעבדות ל' יום (דהיינו) כקנין הגוף דמי מה קנין הגוף כשהוא עבדו לגמרי וחבל בו דישנו

לופקח כן מופקט האופים בשני בשני בלוקם אינו בדין יום או יומים אם הכהו ומת אלא הורגין אומו דעבד כנעני כבר ישראל ידו (שמות שם) וממת אלא הורגין אומו דעבד כנעני כבר ישראל ידו (שמות שם) ומחוש בשבד כל שלשים יום: כקנין הוא לכל דבריו דגמר לה לה מאשה [חגיה ד.]: קסבר. רבי מאיר קנין פירות דהיינו תשמיש דעבד כל שלשים יום: כקנין הגוף שיש לו בעבד כלום דאין גופו עומד אלא הגוף דמי. כלומר כאילו קנה גופו ואומו שאין לו פירות אין קנין הגוף שיש לו בעבד כלום דאין גופו עומד אלא לפירותיו והלכך ראשון קרוי אדון: רבי יהודה. דייק סיפיה דקרא לא יוקם כי כספו הוא למי שהוא קנוי לגופו הוי עבד: